

עין משפט ונר מצוה

יג:

הכל שוחטין פרק ראשון חולין

נכרים שבחוצה לארץ לאו עובדי עבודת כוכבים הם. הלך בארץ ישראל נמי אין אדוקין כל כך שיהיו מעשיהם לשם עזודת כוכבים: **שחיטת** מין דישאלא אסורה דעובד כוכבים **מיבעיא**. וא"ת ודילמא מין ישראל גרע דהא עובד עזודת כוכבי

הוי מין לכ"ע צפרק צתרא דהוריות (דף יא.) ונכרים אף על פי שריבם עובדי עזודת כוכבים לא אמרינן שחיטתן לעזודת כוכבים וי"ל דמכל מקום מין עובד כוכבים^(א) דלדוק בעזודת כוכבים יותר פשוט דשחיטתו לעזודת כוכבים ממין ישראל^(ב):

אבל מעובדי כוכבים^(א) בלא בלא לא. וא"ת אי"כ לשתוק

קרא מיניה^(א) דמהיכא תימי מקצלין הא אינטרין איש איש לנדיניהו וי"ל דמ"מ ס"ד דמצדיקי עובדי כוכבים נקבל להכי אתא קרא למעטיניהו לגמרי א' ואם תאמר והא כתיב (ויקרא כג) ומעוך וכמות ונתוק וכרות וגו' וכתיב (שם) ומיד זן נכר לא תקריבו את אלה הא תמימים תקריבו ויש לומר דלעולם תמימים נמי לא ואחא קרא צבעלי מומין לעבור עליהם צללו ועשה: **תקרובת** עבודת כוכבים ודלא כרבי יהודה בן בתירא. משמע הכא דרצנן לא מקשי תקרובת עזודת כוכבים למת וכן משמע צפרק

אין מעמידין (ע"י דף נג:) גבי צטר הנכנס לעזודת כוכבים מותר והיואל אסור וקאמר צגמרא והיואל אסור אי אפשר דליכא תקרובת מני רבי יהודה זן צתירא היא והקשה ר"ת דלעיל בהוא פירקא (דף כט:) גבי יין של עובדי כוכבים דלדוק צהנאה מפרש צגמרא דנפקא לן מדאיתקש לזבח וזבח למת ולא קאמר רבי יהודה זן צתירא היא דקאמר גבי צטר היואל ועוד הקשה ר"ת דלעיל בשמעטין דייק נצלה אין איסור הנאה לא מתניתין דלא כר' אליעזר דאי ר"א האמר סתם מחשבת עובד כוכבי לעזודת כוכבים ומאי קושיא לעולם מתניתין כר"א והא דלא אסור צהנאה משום דלא אחיא כרבי יהודה זן צתירא ומיהא יש לדחות ולפרש דקאמר מתניתין דלא כר' אליעזר למאי דמוקי מתניתין כרבי יהודה זן צתירא ונראה לפרש דלענין איסור לא פליגי דמקיש רחמנא למת לענין איסור הנאה דהא כתיב אכילה צבאל (מלאים קו) ויאלכו זבחי מתים וצטומאה הוא דפליגי דרבי יהודה זן צתירא מקיש

לגמרי למת אפילו לענין טומאה וכן משמע דרבי יהודה זן צתירא לא נקט אלא טומאה וגבי צטר היואל דמוקי לה כר' יהודה זן צתירא משום דקתני מפני שהוא כזבי מתים דלא הוה צריך למתני כיון דתנא אסור אלא מיתור לשון משמע דמטמא צאהל המת ומיהו אי לא מיתורא מלשון זבחי מתים אי אפשר לדקדק מדדייק לקמן צפ"צ (דף מ.) גבי השוחט לשם הרים שחיטתו פסולה אין זבחי מתים לא ורמינהו השוחט לשם הרים כו' הרי אלו זבחי מתים ומאי קושיא דלמא הויא כרבי יהודה זן צתירא ומתניתין כרצנן אלא ודאי כיון דאסור צהנאה משום תקרובת שייך למיתני זבחי מתים אף על גז דלא צתמא צאהל ואף על גז דלרצנן ליכא טומאת אהל טומאה צעלמא מיהו מדרצנן איכא כדאמרינן צפרק רבי ישמעאל (ע"י דף נג:) איסור דאורייתא לא צטלה טומאה דרצנן צטלה אצל לרבי יהודה הויא טומאת אהל דאורייתא והא דתנן צפרק כל הנלמים (שם דף מח:) לא יעבור תחתיה ואם עבר טמא ומפרש צגמרא משום דאי אפשר דליכא תקרובת ומני רבי יהודה זן צתירא היא וקתני סיפא ואם היתה גזלת את הרבים טהור אע"ג דטומאת אהל דאורייתא תהם ליכא תקרובת ודאי אלא משאף צעלמא היא והיכא דגזלת רבים לא גזרו רצנן והא דלמר צפרק העור והרועצ (לקמן קט.) הרי אמרו תקרובת עזודת כוכבים של אוכלים מטמא^(א) טומאתה לאו דאורייתא דאי ס"ד דאורייתא מיניו לאוכלין שמתמאה טומאה חמורה ומשני כששימש מעשה עץ שימש דיחוי צעלמא הוא אי נמי כרבי יהודה זן צתירא וא"ת דלמר צפסחים פ' אלו דברים (דף עג.) השוחט צצבת צחוק לעזודת כוכבים חייב ג' חטאות וזעי מאי תיקן פירוש דלא מצינא אמרת תיקן להוילאו מידי נצלה דהא אית ליה טומאה מכח תקרובת עזודת כוכבים משמע דאיכא טומאה דאורייתא דאי מדרצנן א"כ תיקן להוילאו מידי טומאה דאורייתא ואם אכל קודש או נכנס למקדש פטור ומשמע דאפילו לרצנן מיירי מדלא קאמר לרבי יהודה זן צתירא מה תיקן דלמר התם (לעיל שם עג.) לדברי האומר מקלקל צחצורה פטור מה תיקן וי"ל דהוי מצי לשנויי הכי אלא אין רוצה לדקדק מכאן שיהא טומאת התקרובת לאו דאורייתא לפי שהגמרא רוצה לדקדק צהעור והרועצ דטומאתה לאו דאורייתא ודחי לה ור"ת מירך צענין אחר וקשה לפירשו ואין להאריך כאן: **בין** בראש הספינה. פירש צקונטרס אע"ג דאמרינן לקמן (דף מח.) דאין שוחטין לתוך ימים אפילו הכי צראש הספינה שוחטין דהכל יודעין דכיון דכספינה הוא על כרחך הוא שוחט לתוך הים שאלו נטפין ספינתו ואי אפשר לומר ידו דלפיו עומד כספינה אסור לשחוט לתוך הים כדאמרינן לקמן צסוף פרק שני (שם:) אלא מוילאי ידו חוץ לספינה ושוחט ודס שותת ויורד על דופני ספינה: השוחט

נניו ממזרים. שאניו מקפיד על אשמו ומפקירה: מין. זה האדוק בעזודת כוכבים^(א) ומין ישראל חמור ממזומרי^(א) לעזודת כוכבים שהמין אדוק צה וכל מחשבותיו לה: **אין רוצ עובדי כוכבים**^(א) מינין. הלך הוו להו מינין מיעוטא ולמיעוטא לא חיישינן: **אמר רב יוסף צר מניומי אין מינין צאומות עובדי כוכבים**^(א). כלומר אין

תורת מין על מין עובד כוכבים: **עובד כוכבים**^(א) מצעיא. כ"ש שאדוק אידסתס מחשבותיו לה ואסורה צהנאה: **למורידן**. צבור דאמרינן צאין מעמידין (ע"י דף כו:) המניס^(א) מורידין אותן לצור כו' אצל העובדי כוכבים^(א) והרועים צמהה דקה אפילו ישראל לא מעלין ולא מורידין: **לקבל מהן קרבן**. דמקצלין קרבן מכולן ומקריצין אותו למזבח אצל צמין ישראל לא כדקתני סיפא דהך מתניתא חוץ מן המומר לנסך את היין ואע"פ שאניו מומר לשאר מצות והציא קרבן אין מקצלין הימנו כדמצינא לעיל צפירקין (דף קד:) **צנס חלקסי**. להוילאי את המומר: **ולא עעובדי כוכבים**^(א). דלפילו המינין כשרין. ואע"ג דצהדיא תנא לה צהא מתניתא ליכא למיפרך תנינא משום דלאו לכולי עתמא שמיע להו מתניתא אצל צמיד דתנא צמתניתין כי אמר לה אמורא פריך עליה מאי קמ"ל תנינא: **איש איש**. מצית ישראל ומן הגר (הגר) צישראל אשר יקריצ קרצנו וגו': **מטמאה צמשא**. כדכתיב (ויקרא יא) והגושא את נצלתה ואע"פ שלא נגע: **הכי קסני**. שחיטת סתם עובד כוכבים אין מטמא אלא צמשא אצל יש שחיטת עובד כוכבים שמתמאה אפילו צאהל: **כר' יהודה זן צתירא**. לקמן מפרש ואיל: **איכא דאמרי וכו'**. הכי משמע מתניתין אין טומאה צשחיטת עובד כוכבים אלא כשאר נצילות דמטמאין צמשא אצל אין אהל צשום שחיטת עובד כוכבים ואפילו שחט לעזודת כוכבים. לישנא אחרינא הכי משמע שחיטת עובד כוכבים נצלה וטומאתה כשאר נצילות והא דקתני ומטמאה צמשא אתקרובת עזודת כוכבים קאי והכי קאמר ועוד יש שחיטה אחרת שהיא כו כלומר אינה חמורה מזו שאינה מטמאה אלא צמשא כו: **לשתלה לא**. ישחוט צלילה שמא לא ישחוט רוצה והוא לא ידע: **צין צראש הגג צין צראש הספינה**. ואע"ג דצראש צהשוחט (לקמן דף מח.) אין שוחטין לא לתוך ימים ולא לתוך נהרות דלא

לימרו לשר של ים הוא שוחט ולא לתוך כלים דלא לימרו הואיל ומקצב את הדס לוורקו לעזודת כוכבים הוא צריך אפי"ה צראש הגג שוחטין ואין חוששין לשמא יאמרו לצבא השמים עלה לשחוט או אם מקצב צכלי הכל יודעין שאי אפשר לו לנטף את סהגג ואין כאן חשד וצספינה נמי הכל יודעים דכיון דצספינה הוא על כרחו הוא שוחט לתוך הים שאי אפשר לו לנטף את הספינה: **אר"פ**. הא דקתני שוחטין צלילה לכתחלה צשאזוקה כנגדו ומתניתין צלא צזוקה: מתניתין תנא לילה וסומא צבדי הדדי: מתני'

לימרו לשר של ים הוא שוחט ולא לתוך כלים דלא לימרו הואיל ומקצב את הדס לוורקו לעזודת כוכבים הוא צריך אפי"ה צראש הגג שוחטין ואין חוששין לשמא יאמרו לצבא השמים עלה לשחוט או אם מקצב צכלי הכל יודעין שאי אפשר לו לנטף את סהגג ואין כאן חשד וצספינה נמי הכל יודעים דכיון דצספינה הוא על כרחו הוא שוחט לתוך הים שאי אפשר לו לנטף את הספינה: **אר"פ**. הא דקתני שוחטין צלילה לכתחלה צשאזוקה כנגדו ומתניתין צלא צזוקה: מתניתין תנא לילה וסומא צבדי הדדי: מתני'

לימרו לשר של ים הוא שוחט ולא לתוך כלים דלא לימרו הואיל ומקצב את הדס לוורקו לעזודת כוכבים הוא צריך אפי"ה צראש הגג שוחטין ואין חוששין לשמא יאמרו לצבא השמים עלה לשחוט או אם מקצב צכלי הכל יודעין שאי אפשר לו לנטף את סהגג ואין כאן חשד וצספינה נמי הכל יודעים דכיון דצספינה הוא על כרחו הוא שוחט לתוך הים שאי אפשר לו לנטף את הספינה: **אר"פ**. הא דקתני שוחטין צלילה לכתחלה צשאזוקה כנגדו ומתניתין צלא צזוקה: מתניתין תנא לילה וסומא צבדי הדדי: מתני'

לימרו לשר של ים הוא שוחט ולא לתוך כלים דלא לימרו הואיל ומקצב את הדס לוורקו לעזודת כוכבים הוא צריך אפי"ה צראש הגג שוחטין ואין חוששין לשמא יאמרו לצבא השמים עלה לשחוט או אם מקצב צכלי הכל יודעין שאי אפשר לו לנטף את סהגג ואין כאן חשד וצספינה נמי הכל יודעים דכיון דצספינה הוא על כרחו הוא שוחט לתוך הים שאי אפשר לו לנטף את הספינה: **אר"פ**. הא דקתני שוחטין צלילה לכתחלה צשאזוקה כנגדו ומתניתין צלא צזוקה: מתניתין תנא לילה וסומא צבדי הדדי: מתני'

מסורת הש"ס

(א) [נסהדרין פ.כג, צ) צס"א: גור, גוס, א) אומות, צאומות, ד) לעיל ה.) [עירובין פט.ז:] (ס) [גזיר סב. מנחות עג: תמורה צ.א:] (י) ע"י צב: מח: (י) [תוספתא פ"א ה"ב לקמן פ.ח, ט) צס"א נוסף: כגון כומר, ט) צס"א: משומד, וכן להלן, י) צס"א: אומות, צאומות, צ) צס"א: דכר, וכן להלן (לא נכריס), ט) צס"א נוסף: והמשומדים והמסורות, ט) צס"א: מין גור, ט) [ועיין תוס' ע"י כו: ד"ה איהו], ט) צס"א: מלחמות העולם, וכן להלן, ט) צ"ל דמהיכא תימי דמקצלין ולא אינטרין איש איש כו' ועיין רש"א ומיהר"מ שהאריט כאן, ט) [ועיין תוס' תמורה ז. ד"ה ומיד ודומ' מנחות עג: ד"ה איש],

תורה אור השלם

1. דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם אדני כי יקריב מבם קרבן ל'י מן הדבוקה מן הדבקר ומן הזאנן תקריבו את קרבנכם: ויקרא א ב 2. דבר אל אהרן ואל בניו ואל כל בני ישראל ואמרת אליהם איש איש מבית ישראל ומן הגר ב'ישראל אשר יקריב קרבנו לכל נדריהם ולכלל נדבותם אשר יקריבו ל'י לעלה: ויקרא כב יח 3. ויצמדו לבצעל פטור ויאכלו ויבדו מתיה: תהלים קו כח

הנהגות הב"ח

(א) תוס' ד"ה תקרובת וכו' של אובלין מטמא באהל טומאתה לאו:

הנהגות מהר"ב רנשבורג

[א] תיר"ה אצל וכו' וא"ת והא כתיב. י"ב עיין שו"ת מהר"יי"ט חלק ח"מ סי' קכ"ה:

מוסף רש"י

מכס ולא כולכם. אדם כי יקריב מכס קרבן, וגבי מדר ומנחה כתיב, דהא כי יקריב משמע כשילך להקריב (ועיל ה.). להוציא את המומר. שאין מקצלין נדמחו (שם) דאין מקצלין קרבתס, דמכס משמע מקלחכס (עירובין טס:). **מכס בכס** חלקתי. מדכתיב הוי מיעוטא גבי ישראל ולא כתיב כי יקריב מן האדם קרבן, ש"מ צישראל הוא דחלק ומיעט מומר ולא צאומות, שמקצלין קרבן מכולם, כדמתא איש מה את הנכרים שטורדין נדריס וגדנות צישראל (שם) וגבי ידדוה לא כתיב מיעוטא, לכתוב מן האדם כי יקריב קרבן דמשמע ולא כל האדם, שעת מינה צכס חלקתי שטריין מצאיין ולא המומריין ולא צאומות, שטריין מתמדיין ומקצלין מכס (ועיל ה.).